Aan de Raad

Made, 17 oktober 2023

Raadsvergadering 9 november 2023	**Registratienummer:** 2023273312 2023273312 **Casenr:** 23.00525
Onderwerp: Begroting 2024	

Portefeuillehouder: H.T.M. Bakker **Ambtelijke coördinatie:** Middelen **Steller:** P. van Rooij	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit 2. Begroting 2024	**Ter inzage:** 1. Begroting in 1 oogopslag bij primaire begroting 2024

SAMENVATTING

In deze nieuwe begroting zijn de ambities uit het coalitieakkoord Bouwen aan een duurzaam, sociaal en veilig Drimmelen verwerkt. Het college heeft daarbij een evenwichtige keuze gemaakt tussen die ambities en de budgettaire ruimte die daarvoor beschikbaar is. Voor gemeenten is er op langere termijn onzekerheid over het effect van een nieuwe wijze van financiering door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het college van burgemeester en wethouders presenteert voor 2024 een structureel sluitende begroting en legt daarnaast een aantal beleidskeuzes aan de gemeenteraad voor. Keuzes om de gemeentelijke taken en de ambities uit het coalitieakkoord uit te kunnen blijven voeren. Het college gaat voorzichtig om met het overschot in deze begroting. Naast een slechter vooruitzicht voor de begroting in de komende jaren voorzien wij nog risico's in de nabije toekomst waar wij ruimte voor willen reserveren.

VOORGESCHIEDENIS

In haar vergadering van 12 juli jl. heeft de raad de kaders voor de programmabegroting 2024 vastgesteld. Op dat moment heeft de raad kennisgenomen van de beleidswensen die het college voor ogen had.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Uitvoering van het coalitieakkoord "Bouwen aan een duurzaam, sociaal en veilig Drimmelen" en de daarin verwoorde ambities voor het jaar 2024. Met als voorwaarde het voldoen aan de eisen die de provincie stelt t.a.v. een structureel en reëel begrotingssaldo.

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?

De Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de lokale financiële verordening schrijven voor dat het college jaarlijks haar begroting ter vaststelling aan de raad voorlegt. Met het aanbieden van de programmabegroting 2024 komt het college tegemoet aan deze verplichting.

Duurzaamheidsparagraaf?

*Nee

Toelichting: Niet van toepassing.

WAT GAAN WE DOEN?
Na vaststelling van de begroting komen de daarin opgenomen programma-initiatieven tot uitvoering of zullen al lopende dossiers op de aangegeven wijze worden gecontinueerd. Over de voortgang van de uitvoering van de programmabegroting zal uw raad in 2024 worden geïnformeerd bij het aanbieden van de Voorjaarsnota en de Najaarsnota. Bij het aanbieden van de jaarstukken 2024 in 2025 zal het college een eindverantwoording rapporteren.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?
In overeenstemming met de vigerende verordening wordt de programmabegroting op 25 oktober besproken met uw Financiële Commissie.
Na vaststelling door uw raad maar uiterlijk 14 november a.s. zal de begroting aan de provincie worden aangeboden. Naar de overtuiging van het college voldoet de begroting aan de inhoudelijke eisen die de provincie stelt voor behoud van het repressief toezicht, zijnde een reëel en structureel evenwicht. En aan de richtlijnen uit de begrotingscirculaire van de provincie.

WAT ZIJN DE KOSTEN?
In onderstaande tabel is het verloop van het exploitatieresultaat (Begrotingssaldo na bestemming) en het structurele begrotingssaldo opgenomen:

Tabel 1: resultaat primaire begroting (€ 1.000)*

Begroting 2024	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	-259 N	-16 N	-3.123 N	-2.440 N
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	1.395 V	1.729 V	1.566 V	1.520 V
Begrotingssaldo na bestemming	***1.136 V***	***1.713 V***	***-1.556 N***	***-920 N***
Waarvan incidentele baten en lasten	381 V	-5 N	-5 N	-5 N
Structureel begrotingssaldo	***1.517 V***	***1.708 V***	***-1.561 N***	***-925 N***

De jaren 2024 en 2025 sluiten met een structureel overschot, wat voorwaardelijk is voor het behoud voor het repressieve toezicht door de provincie.

Nadat de Voorjaarsnota door de raad is behandeld, is deze financieel verwerkt. Hierbij zijn dus ook de verwerking van de wijzigingen in de begrotingsrichtlijnen, kapitaallasten etc. doorgevoerd. De uitkomst van het verwerken van alle informatie tot de begroting zal altijd afwijken van de inschattingen bij de Voorjaarsnota. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste verschillen tussen de Voorjaarsnota en de Begroting. De verschillen worden in de begroting toegelicht in onderdeel A3. Verschillen lasten en baten ten opzichte van de Voorjaarsnota 2023.

Tabel 2: Financiële afwijkingen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2023 (€ 1.000)*

Belangrijkste afwijkingen		2024	2025	2026	2027
Indexeringen kosten tegen 3,9% na aftrek stelpost indexeringen	O	-34 N	-43 N	-215 N	-234 N
Indexering lonen	O	-807 N	-807 N	-807 N	-807 N
Diversen P&O, met name opleidingen, thuiswerkvergoeding	O	-90 N	-76 N	-76 N	-76 N
Stijging lonen als gevolg premiewijzigingen e.d. + overige personele lasten	O	-228 N	-228 N	-228 N	-228 N
Hogere BTW-, rente- en overheadtoerekening aan rioolheffing	2	390 V	348 V	264 V	350 V
Onderhoud openbaar groen, bomen, bermen, watergangen en natuurbescherming	2	-130 N	-90 N	-90 N	-90 N
Leges omgevingsvergunning	3	-125 N	-125 N	-125 N	-125 N
Actieve / faciliterende grondexploitaties	3	149 V	0 V	0 V	0 V
Ruimtelijke ordening: zonnevelden	3	-40 N	0 V	0 V	0 V
Gemeenschappelijke regeling OMWB	3	-27 N	-30 N	-32 N	-35 N
Hogere BTW-, rente- en overheadtoerekening aan afvalstoffenheffing	3	222 V	213 V	209 V	213 V
Beschermd Wonen begroting 2024 (voordeel)	4	141 V	0 V	0 V	0 V
Inkoop JeugdzorgPlus	4	-50 N	-50 N	0 V	0 V
Negatieve stelpost meicirculaire hervormingsagenda (voordeel)	4	0 V	199 V	199 V	199 V
CJG	4	-68 N	102 V	102 V	102 V
Rijksvergoeding Participatiewet	4	792 V	792 V	792 V	792 V
Toename uitkeringsgerechtigden	4	-264 N	0 V	0 V	0 V
Groei WMO begeleiding	4	-90 N	-90 N	-90 N	-90 N
SCC Dorpshart (RV 06.12.2022)	4	-50 N	-50 N	-50 N	-50 N
Bibliotheek/Theek 5	4	-25 N			
Septembercirculaire	AlgD	661 V	636 V	451 V	1.240 V
Rente	AlgD	-265 N	-229 N	-139 N	-133 N
Indexering OZB+areaal uitbreiding	AlgD	206 V	161 V	108 V	36 V
Prijsontwikkeling en kleine verschillen		-275 N	-74 N	66 V	137 V
Totaal belangrijkste afwijkingen		***-6 N***	***559 V***	***340 V***	***1.202 V***

O: Programma Overhead
2: Programma 2: Openbare ruimte
3: Programma 3: Ruimte, wonen, duurzaamheid en economie
4: Programma 4: Sociaal Domein
AlgD: Programma Algemene Dekkingsmiddelen

Ambities coalitieakkoord

Het college verzoekt de raad de onderstaande ambities uit het coalitieakkoord te honoreren. Met uitzondering van de blauw gekleurde beleidswensen zijn deze beleidswensen reeds kenbaar gemaakt bij de behandeling van de Kadernota 2024.

Tabel 3: Ambities coalitie akkoord (€ 1.000)*

Code	Ambities coalitieakkoord	Investering	2024	2025	2026	2027
aca1	30Km/u gebieden in de dorpen		0 V	0 V	0 V	0 V
aca2	Aanleg rotonde van Gilslaan te Made (CA)	€ 600.000	0 V	-15 N	-30 N	-30 N
aca3	Onderzoek naar verlicht snelfietspad van Made naar Oosterhout (CA)		0 V	0 V	0 V	0 V
aca4	Onderzoek naar verlicht snelfietspad van Made via Wagenberg naar Breda (CA)		0 V	0 V	0 V	0 V
aca5	Herziening beleid arbeidsmigranten		-25 N	0 V	0 V	0 V
aca6	Fietsveilig maken Zonzeelseweg tussen Wagenbergsestraat en Zwaluwseweg	€ 450.000	-11 N	-23 N	-23 N	-23 N
aca7	Dienstverleningsconcept		-44 N	0 V	0 V	0 V
aca8	Inhuur projectleider Gat van den Ham (extra bedrag bovenop bedrag in CA)		-50 N	0 V	0 V	0 V
aca9	Beverpad	€ 500.000	-13 N	-25 N	-25 N	-25 N
aca10	Rotonde Haasdijk	€ 300.000	-8 N	-15 N	-15 N	-15 N
aca11	Veilige sport en schoolroutes Lage Zwaluwe	€ 250.000	-6 N	-13 N	-13 N	-13 N
aca12	Veilige sport en schoolroutes Terheijden	€ 200.000	-5 N	-10 N	-10 N	-10 N
	Dekking uit reserve bovenwijks voorzieningen aca 9 t/m 12		*31 V*	*63 V*	*63 V*	*63 V*
		Totaal	**-130 N**	**-38 N**	**-53 N**	**-53 N**

Aca 1 30Km/u gebieden in de dorpen

Wij kiezen voor meer 30km/u gebieden in de dorpen. We breiden de zones zoveel mogelijk uit bij groot onderhoud/ reconstructies of andere natuurlijke momenten.

Aca 2 Aanleg rotonde van Gilslaan te Made

Na de aanleg van een rotonde ter hoogte van de Godfried Schalckenstraat-Haasdijk om zo de verkeersveiligheid op de doorgaande route in Made te verbeteren, onderzoeken we de

mogelijkheid om ter hoogte van de kombocht in de van Gilslaan/Zuideindsestraat een rotonde te realiseren. De globale inschatting is dat we ca. 6 ton nodig hebben voor de aanleg. Onderzoek zal uitwijzen wat de mogelijkheden zijn en wat dan de financiële gevolgen zullen zijn. Dit betreft een krediet, de jaarlijkse kapitaallasten zijn opgenomen als financiële mutatie.

Aca 3 Onderzoek naar verlicht snelfietspad van Made naar Oosterhout
We onderzoeken in 2025 en 2026 de mogelijkheden voor de aanleg van een verlicht snelfietspad van Made naar Oosterhout. In de begroting is hiervoor een bedrag opgenomen van € 20.000 in 2025 en € 20.000 in 2026. We verwerven de gronden die daarvoor noodzakelijk zijn. Op basis van een globale inschatting denken we een bedrag nodig te hebben van ca. € 1,375 miljoen. Onderzoek zal moeten uitwijzen wat de mogelijkheden zijn inclusief financiële consequenties.

Aca 4 Onderzoek naar verlicht snelfietspad van Made via Wagenberg naar Breda
Met de provincie gaan we in gesprek over de aanleg van een snelfietspad via Wagenberg naar Breda. Zo kunnen scholieren, forenzen, toeristen en recreanten onze dorpen makkelijker bereiken. Op basis van een globale inschatting denken we een bedrag van ca. € 3,965 miljoen.

Aca 5 Herziening beleid arbeidsmigranten
Er zijn meerdere redenen om het beleid arbeidsmigranten/logies te herzien in 2024/2025. In het rapport van de commissie Roemer ‘Arbeidsmigranten: geen tweederangsburgers’ staan een aantal haken en ogen wat betreft de staat van de huidige huisvesting van arbeidsmigranten. Deze zijn grotendeels overgenomen in de nieuwe wet Goed Verhuurderschap die 1 juli 2023 in werking is getreden. We willen de aanbevelingen onderzoeken in de Drimmelense context en het beleid op basis daarvan herzien. Daarnaast blijkt uit een aantal lopende vergunningsaanvragen dat het huidige beleid in de ambtelijke organisatie te weinig richtlijnen en kaders stelt om deze aanvragen helder en consistent te kunnen beoordelen. Tot slot wordt in 2024 door de rekenkamer (in opdracht van de gemeenteraad) een onderzoek ingesteld naar de huisvesting van arbeidsmigranten in onze gemeente. Ook de resultaten van dit onderzoek worden betrokken bij de actualisatie van het beleid. Voorgesteld wordt om het beleid eind 2024/begin 2025 te herzien.

Aca 6 Fietsveilig maken Zonzeelseweg tussen Wagenbergsestraat en Zwaluwseweg
In het coalitieakkoord is het fietsveilig maken van de route naar Hooge Zwaluwe onderdeel van het project bypass Zoutendijk. Er is voor gekozen alleen het stuk van de Zonzeelseweg tussen de Wagenbergsestraat en de Zwaluwseweg aan te pakken (excl. de kruising Zonzeelseweg Wagenbergsestraat/Helkantsedijk). Hiervoor startten we al de voorbereidingen. We verwachten in 2024 met de aanleg te beginnen. De kosten ramen we op € 450.000 (incl. voorbereiding). Dit betreft een krediet, de jaarlijkse kapitaallasten zijn opgenomen als financiële mutatie.

Aca 7 Uitvoeringsplan Dienstverleningsconcept
In het dienstverleningsconcept staan ontwikkelingen die de gemeente Drimmelen in de komende jaren wil maken op het gebied van dienstverlening, de organisatie en processen die daarbij horen en de benodigde informatievoorziening. De belofte die we in het dienstverleningsconcept hebben vastliggen geeft invulling aan onze leidende principes door mensgerichte, betrouwbare, interactieve én efficiënte dienstverlening te leveren. Deze belofte kunnen we pas waarmaken als bepaalde randvoorwaarden zijn geregeld, zoals met de juiste mensen en middelen te kunnen werken aan de in dit plan benoemde projecten. We groeien dus naar het gewenste niveau van dienstverlening toe. Dat doen we stap voor stap. De contouren van (deel) projecten en acties op de lange termijn zijn wel benoemd in het uitvoeringsplan, maar nog niet uitgewerkt op het vlak van benodigde capaciteit en financiële middelen.

De stap voor stap benadering maakt het mogelijk om ons steeds af te vragen: Zijn we op de goede weg? Draagt een initiatief bij aan het beoogde effect? Is dit nu de meest zinvolle stap om te maken op dit moment en waar nodig sturen we bij? Hiermee kan in de realisatie worden ingespeeld op veranderingen.
Voor 2024 zal het gevraagde budget voor dienstverlening worden besteed aan:
- Inzet van een verandermanager die het programmateam begeleid in de verandering.
- Interne en externe communicatie dienstverleningsconcept en werkafspraken;
- Opleiden medewerkers in de methodiek van klantreizen;
- Procesgericht werken in dienstverlening door het ontwerpen en modelleren van dienstverleningsprocessen
- Inzet van een telefonie-expert voor een onderzoek naar de modernisering van de huidige telefooncentrale.

Aca 8 Projectleider Gat van den Ham
In het coalitieakkoord is vastgelegd dat er een plan wordt opgesteld voor het gebied tussen Drimmelen en het Gat van den Ham. Het doel is om het gebied ruimtelijk te ontwikkelen met de focus op recreatie/toerisme en natuurontwikkeling en daarmee de Biesbosch te ontlasten. Aan de hand van scenario's zal met stakeholders gesproken worden over de toekomstige inrichting van het gebied. Het streven is om in 2024, in samenspraak met stakeholders, tot een eerste visie op deze ontwikkeling te komen. Afgelopen jaar is een eerste start gemaakt met het project. Voorgesteld wordt om middelen op te nemen in de begroting om de planvorming in 2024 voort te zetten.

Aca 9 Beverpad
Voor de aansluiting van het Beverpad zijn er diverse scenario's denkbaar. De voor- en nadelen van de verschillende scenario's worden in kaart gebracht. Met deze informatie starten we een participatietraject met bewoners en belanghebbende. De participatie-input maakt, naast alle andere projectonderdelen (o.a. verkeer, financiën, planning enz.), onderdeel uit van de belangenafweging tot de keuze voor een definitieve variant. Na de college en evt. raadsbesluitvorming hierop wordt de technische voorbereiding en uitvoering opgepakt. Voor het hierboven genoemde is een extra budget nodig van € 500.000. Voorgesteld wordt om deze lasten te dekken uit de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Aca 10 Rotonde Haasdijk
We leggen een rotonde aan ter hoogte van de Godfried Schalkenstraat – Haasdijk – van den Houtstraat in Made. Hiermee verbeteren we de verkeersveiligheid. Ook verbeteren we de oversteekbaarheid voor fietsers en voetgangers. De weginrichting van De Haasdijk - van den Houtstraat en de Godfried Schalkenstraat sluiten we binnen de werkgrenzen aan op de rotonde. Ook verplaatsen we de bushalte in richting de Crullaan en veranderen ook de weginrichting in de parallelweg. Voor het hierboven genoemde is een extra budget nodig van € 300.000. Voorgesteld wordt om deze lasten te dekken uit de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Aca 11 & 12 Veilige sport en schoolroutes Lage Zwaluwe en Terheijden
We streven ernaar om de sport en schoolroutes zo veilig mogelijk te maken. Dit zodat kinderen zelfstandig naar school of sport kunnen. Zowel te voet als op de fiets. We halen informatie op bij onze bewoners. Betrekken scholen en sportverenigingen en bekijken waar we aanpassingen kunnen maken om de routes veiliger te maken. Dit kan gaan om het plaatsen van extra verlichting, het snoeien van een heg tot het herinrichten van een weg/kruispunt. We doen dit in elke kern. We zijn al begonnen in Wagenberg en gaan vervolgens aan de slag in Terheijden en Lage Zwaluwe. Voor het hierboven genoemde is een budget nodig van € 450.000. Voorgesteld wordt om deze lasten te dekken uit de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Er wordt voorgesteld om vier investeringen te dekken uit de reserve bovenwijkse voorzieningen. Onderstaand een overzicht van de stand van de reserve per 1 januari 2023 (laatst vastgestelde werkelijke stand van de reserve) en de invloed die de onttrekkingen hebben op het saldo van de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Tabel 4: Reserve bovenwijkse voorzieningen

Reserve bovenwijkse voorzieningen	
Stand reserve bovenwijkse voorzieningen 1 januari 2023	**€ 1.728.104**
Beverpad	€ -500.000
Rotonde Haasdijk	€ -300.000
Veilige sport en schoolroutes Lage Zwaluwe	€ -250.000
Veilige sport en schoolroutes Terheijden	€ -200.000
Stand reserve bovenwijkse voorzieningen na onttrekkingen ambities	**€ 478.104**

Ambities niet coalitieakkoord

Het college verzoekt de raad de onderstaande ambities die niet uit het coalitieakkoord voortkomen te honoreren. Met uitzondering van de beleidswensen Uitbreiding BOA's en Actualisatie beleidsnota's en bestekken zijn deze beleidswensen reeds kenbaar gemaakt bij de behandeling van de Kadernota 2024.

Tabel 5: Nieuw aangedragen beleid (€ 1.000)*

Code	Ambities niet coalitieakkoord	Investering	2024	2025	2026	2027
anca1	Randvoorwaarde uitvoeringskracht		-620 N	-522 N	-522 N	-522 N
anca2	Onderzoek verduurzaming gemeentelijke panden		0 V	0 V	0 V	0 V
anca3	Stimuleringsregeling Landschap (StiLa)		-24 N	-24 N	0 V	0 V
anca4	Uitbreiding BOA's		-139 N	-164 N	-164 N	-164 N
anca5	Actualisatie beleidsnota's en bestekken		-15 N			
		Totaal	**-798 N**	**-710 N**	**-686 N**	**-686 N**

Anca 1 Randvoorwaarde uitvoeringskracht

De ambtelijke organisatie dient versterkt te worden om aan de taken te kunnen blijven voldoen.

Naast enkele uitbreidingen betreft het ook het verschuiven van functies. In onderstaande tabel zijn de voorgenomen wijzigingen nader toegelicht.

Tabel 6: Formatieve wijzigingen

Formatieve wijzigingen				
Nr.	**Titel**	**Functie**	**was**	**wordt**
1	Versterken financiële functie	Adviseur B	1,75	2
		Adviseur A	1,94	2,94
		Administratief mdw B	1	0,83
2	Versterken informatievoorziening	Adviseur B	0	1
		Vakspecialist B	5,83	0
		Vakspecialist A/B		7,9
		Vakspecialist C		1
		Vakspecialist B	1	0
3	Nieuwe website	Vakspecialist A		1
4	Ondersteuning organisatie ontwikkeling	Adviseur B		1
5	Sturing op jeugd	Beleids medewerker A	0	1
6	Versterking Publiekszaken	Vakspecialist B	0	0,5
		Medewerker frontoffice A	2,61	3,11
7	Samenvoeging middelen en D&O	Manager	1	0
8	Uitbesteding WOZ	Vakspecialist A	2,44	1,56

Anca 2 Verduurzaming gemeentelijke gebouwen
De verduurzaming van het gemeentehuis is afgerond en beoordeeld op energielabel B. Op de gemeentewerf Made zijn wij op dit moment bezig met plannen voor het aanbrengen van zonnepanelen op de daken in samenwerking met Opgewekt Drimmelen. Ook zijn we bezig met de aanbesteding om onze gemeentelijke gebouwen te verduurzamen. Uitgangspunt voor deze aanbesteding is om een zogenaamde duurzaamheidsroutekaart te creëren voor onze gebouwen. In deze routekaart worden de verduurzamingsmogelijkheden opgenomen. Op basis van de routekaart zullen keuzes worden gemaakt en prioriteiten worden gesteld voor de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed. Voor het hierboven genoemde is een budget nodig van € 37.000. Voorgesteld wordt om deze lasten te dekken uit de reserve Duurzaamheid.

Anca 3 Stimuleringsregeling Landschap (StiLa)
Eind 2023 loopt de huidige Stimuleringsregeling Landschap (StiLa) en bijbehorende samenwerkingsovereenkomsten (SOK's) af. De Provincie wil inzetten op een verlenging van één tot twee jaar. De besluitvorming op de verlenging volgt later dit jaar. Voor 2024 en 2025 is de raming dat het benodigde budget hiervoor jaarlijks € 24.000 bedraagt. De Provincie verdubbelt dit bedrag. De verlenging komt tot stand, doordat aankomende jaren gekeken wordt welke regelingen invulling kunnen geven aan de doelstelling 5% groenblauwe dooradering in het landelijk gebied in 2030 en 10% in 2050. Dit alles komt voort uit het Beleidskader natuur. Gelet op de goede resultaten die de afgelopen jaren zijn geboekt en het brede draagvlak onder betrokken partijen, is het wenselijk om deelname aan de regeling

voort te zetten. Net als in de afgelopen jaren wordt hierbij ingezet op het nakomen van de beheerafspraken voor de gerealiseerde projecten. De resterende middelen worden ingezet voor nieuwe projecten.

Anca 4 Uitbreiding BOA's
De taken en verantwoordelijkheden van onze boa's nemen behoorlijk toe. Enerzijds wordt deze toename veroorzaakt door lokale keuzes en accenten vanuit het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 en het Integraal Veiligheidsplan voor Nationaal Park de Biesbosch. Ook heeft de gemeenteraad in de profielschets de expliciete opdracht meegegeven aan de nieuwe burgemeester om actief met het veiligheidsdomein aan de slag te gaan. Anderzijds zijn er een aantal externe factoren die ervoor zorgen dat sprake is van een toename in werkzaamheden. Denk bijvoorbeeld aan de herijking van het takenpakket binnen de Nationale Politie, meer (grotere) evenementen binnen de gemeente Drimmelen, evenals een toenemend aantal bezoekers, recreanten, inwoners en bebouwde omgeving. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken om de boa-capaciteit weer terug op het niveau van 3 fte te brengen, maar dit blijkt onvoldoende om aan al deze wensen, ambities en extra taken te kunnen voldoen.

In 2024 gaan we de boa-capaciteit uitbreiden naar 5 fte. Hierdoor ontstaat niet alleen ruimte om het uitbreidend takenpakket aan te kunnen, maar kunnen de boa's ook meer preventief in plaats van voornamelijk repressief optreden. Daarbij wordt de bezettingsgraad fors verhoogd. Tot nu toe is het namelijk zo dat er gemiddeld slechts één avonddienst per week en drie weekenddagen per maand gevuld kunnen worden. Dit komt doordat in de praktijk diensten in tweetallen moeten worden gedraaid. Uiteraard wordt naast deze lokale ontwikkeling ingezet op samenwerking in de regio. Naast het samenwerkingsconvenant in de Biesbosch, wordt ook in Baronie-verband een convenant uitgewerkt waarbij boa's uitgewisseld kunnen worden. In datzelfde Baronie-verband wordt in 2024 bovendien onderzocht of er in de regio boa's opgeleid kunnen worden. Hiermee vangen we uitstroom beter op en kunnen we vaker gebruik maken van stagiairs/trainees. Kanttekening is dat samenwerking ook een wisselwerking kan hebben, aangezien er vanuit andere gemeenten/partijen ook een beroep kan worden gedaan op onze boa-capaciteit bij piekmomenten. Uitbreiding van de boa-capaciteit is overigens niet uniek, aangezien uit een benchmark blijkt dat vergelijkbare gemeenten in de regio de capaciteit in 2023 met gemiddeld 2 fte hebben opgeplust.

In 2024 zullen de regionale ontwikkelingen verder worden uitgewerkt en kan bezien worden of dit in combinatie met de uitbreiding van de boa-capaciteit naar 5 fte voldoende slagkracht biedt om de uitdagingen adequaat op te kunnen pakken. Beide ontwikkelingen, lokaal en regionaal, zijn van belang en moeten elkaar versterken. De jaarlijkse rapportage van Handhaving Drimmelen is daarbij een meetmiddel om inzichtelijk te maken wat de verrijking van de personeelscapaciteit oplevert.

Anca 5 Actualisatie beleidsnota's en bestekken
Voor de gemeentelijke begraafplaatsen is in 2005 voor het laatst een toekomstberekening gemaakt. Om de begraafplaatsen toekomstbestendig te maken is er behoefte aan nieuw beleid. Het nieuwe beleid houdt rekening met de begraafbehoefte en -capaciteit voor de toekomst, de kostendekkendheid en bevat een beoordeling van kwaliteit van de huidige begraafplaatsen.

Financieel meerjarenperspectief

De primaire begroting toont exploitatieoverschotten in 2024 (€ 1.136.000) en de daaropvolgende jaren. Conform de landelijke trend veranderd in 2026 het exploitatieoverschot in een exploitatietekort vanwege het zogenoemde "Ravijnjaar".

Om alle hiervoor genoemde beleidswensen met als ingangsjaar 2024 te kunnen honoreren is in 2024 een budget van € 928.000 nodig.

Na honorering van de hiervoor genoemde beleidswensen resteert in 2024 een exploitatieoverschot van € 207.000. En na verrekening van het saldo van de incidentele baten en lasten een structureel overschot van € 588.000. Vanaf 2026 is – hangende de uitkomst van de nieuwe financieringssystematiek voor medeoverheden – sprake van een negatief resultaat.

Tabel 7: Resultaat na nieuw beleid (€ 1.000)*

Actualisatie	2024	2025	2026	2027
Bijgestelde begroting Voorjaarsnota	1.142 V	1.155 V	-1.896 N	-2.122 N
Actualisatie	-6 N	559 V	340 V	1.202 V
Voorlopig kader begroting	***1.136 V***	***1.713 V***	***-1.556 N***	***-920 N***
Randvoorwaarde uitvoeringskracht	-620 N	-522 N	-522 N	-522 N
Uitwerking ambities coalitie-akkoord	-130 N	-38 N	-53 N	-53 N
Nieuw aangedragen beleid	-178 N	-188 N	-164 N	-164 N
Begroting exploitatieresultaat	***207 V***	***966 V***	***-2.295 N***	***-1.658 N***
Correctie incidentele baten en lasten	381 V	-5 N	-5 N	-5 N
Structureel begrotingsresultaat	***588 V***	***961 V***	***-2.300 N***	***-1.663 N***

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
De raad kan een eigen afwijking maken in het honoreren van beleidswensen ambities coalitieakkoord en ambities niet coalitieakkoord. Met als richtsnoer een structureel sluitende meerjarenbegroting.

HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
Voorafgaand aan de behandeling door de raad zal het college een persbericht laten verschijnen waarin melding wordt gemaakt van de belangrijkste elementen uit de begroting 2024.
Volgend op de vaststelling van de begroting door de raad zal een infographic (Begroting in Eén Oogopslag) in ‘t Carillon en via de digitale webapplicatie Pepperflow worden gepubliceerd.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Aanbieden van de door de raad vastgestelde programmabegroting 2024 aan de provincie Noord-Brabant.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.;17 oktober 2023

gelet op de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de Financiële Verordening van de gemeente Drimmelen;

B e s l u i t :

1. De primaire begroting 2024 vast te stellen;

2. De investeringsprognose 2024 – 2028 vast te stellen conform bijlage 4 van de begroting 2024;

3. De algemene financiële en beleidsmatige richtlijnen voor de verbonden partijen vast te stellen conform de paragraaf Verbonden Partijen en de specifieke financiële en beleidsmatige richtlijnen conform bijlage 6 van de begroting 2024;

4. De beleidswensen ambities coalitieakkoord te honoreren;

5. De beleidswensen ambities die niet uit coalitieakkoord voortkomen te honoreren;

6. Het college opdracht tot uitvoering van de begroting 2024 te verstrekken.

Made, 9 november 2023

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening